

Motion till riksdagen 2021/22:1722

av Emma Hult och Annika Hirvonen (båda MP)

Tandvård för personer som utsätts för våld i nära relationer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur vi löser tandvårdssituationen för dem som utsatts för våld i nära relationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Personer som utsätts för våld i nära relationer är en mycket sårbar grupp. Den som misshandlar är ute efter att skada och ofta kan misshandeln ske på icke synliga sätt, psykiskt och/eller fysiskt på sätt som inte är helt uppenbara och märks för omgivningen. Ibland är dock de fysiska konsekvenserna uppenbara.

Ett område som ofta förbises i debatten är behovet av tandvård. Personen kan ha fått sina tänder utslagna, ha fått mun-, käk- och nackskador. Det kan vara svårt att överhuvudtaget söka tandvård för den som fått mun- och tandproblem på detta sätt. För den som inte har vågat tala om för sin omgivning vad som sker eller har vågat anmäla den misshandlande parten är det extra känsligt. Det kan finnas rädsla för själva undersökningen när minnet av misshandeln återkommer och det kan bli svårt att svara på frågor etcetera.

Ett annat område är ekonomin. Tandvård är dyrt, och det kan därför vara svårt att ha råd att få sina tänder i gott skick igen. Det i sig riskerar att leda till att personerna inte söker tandvård, vilket i sin tur leder till nya problem. Det är svårt att t ex gå till arbetet eller söka arbete när man har utslagna tänder. Omgivningen undrar och ser snett på en person med trasiga tänder eftersom det är en så tydlig social markör i vårt samhälle. Sociala relationer blir lidande och personen riskerar att bli än mer isolerad, vilket ofta är en problematik som är stark för personer som är utsatta för våld i nära relationer.

För den som ej har en särskild försäkring är det möjligt att ansöka om försörjningsstöd till tandvårdskostnader, men hur dessa prövningar görs i praktiken, vilka krav som

ställs på hur blottlagd personen ska vara för att kunna få ett sådant bistånd och vad som gäller t ex för en person där det egentligen finns medel men som personen ej kan förfoga över av olika skäl är oklart.

Regelverket för brottsskadeersättning skulle också behöva ses över. Enligt uppgift kan en person som misshandlats i en relation där parten är känd beviljas ersättning enbart om målet gått till åtal. En person som misshandlats av en okänd person till exempel på stan kan däremot få ersättning för sjukvård och tandvård så länge misshandeln polisanmälts. Även om ärendet inte har gått till åtal. Det är en märklig uppdelning och som ett slags kvarleva av en gammaldags syn på "familjevåld". Vi anser att hela frågan om våldsutsatta personers rätt till tandvård behöver ses över.

I detta inbegrips tandvårdens kunskap och kompetens att bemöta personer som utsatts för våld i nära relationer. Det krävs också kunskap om vilka skador som kan vara åsamkade av misshandel och hur man gör för att ta upp dessa frågor. Och hur hanteras t ex en situation där en anhörig kräver att få vara med i rummet under en behandling.

För att förbättra och underlätta situationen för våldsutsattas möjlighet och rätt till tandvård föreslår vi riksdagen att tillkännage för regeringen att man ska se över tandvårdssituationen för personer som utsätts för våld i nära relationer.

Emma Hult (MP)

Annika Hirvonen (MP)